

Ain Eenmaa 60 aastat tööl Eesti kirikutes

Simuna koguduse pastoril Ain Eenmaal täitub tänavu 1. mail kuuskümmend aastat tegevust Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku teenistuses. Olles veel Tartu Ülikooli tudeng, alustas ta oma tööd Taagepera kirikus. See oli 1. mail 1933.

Ain Eenmaa sündis 17. oktoobril 1909. a. Tartus. Aastatel 1919 — 1925 õppis ta Valga algkoolis, 1925 — 1930 Valga Poeglaste Gümnaasiumis. Tartu Ülikoolis õppides oli Ain Eenmaal pidev side oma tollase elukoha Valga maakonnaga. Valgas osales ta aktiivselt koolinoorsoo ühingutes. Ta oli tegev Valga Kaitseühingu ja skautide organisatsiooni juhtimisega. Skaudina teenis ta välja skautmasteri austava nimetuse. Tartus usuteaduse õpingute ja Taagepera kiriku õpetaja ameti kõrval oli ta ka Valga Noorte Meeste Kristliku Ühingu juht.

1940. aastal langes kogu Ain Eenmaa senine töö ja tegevus okupatsioonivõimude põlu alla. Eestlaste vahepealsed lootused taastada Eesti Vabariik ei täitunud, sakslased kehtestasid Eestis oma okupatsiooni. 1944. a. algul jõudsid Punaarmee väeosad uuesti Eesti piiridesse, sakslaste mobilisatsioon sundis ka Ain Eenmaad sõjaväemundri selga tõmbama. Ta teenis 2. piirikaitserügemendi staabi koosseisus sõjaväepastorina. Krivasoos sai ta haavata ja pärast ravi Tartu sõjaväehaiglas suunati ta Suure-Jaanis asuvasse 2. PK rügemendi tagavarapataljoni. Ain Eenmaa sõjatee lõppes Karksi-Nuias.

Pärast sõda asus Ain Eenmaa uuesti Taagepera kiriku õpetajaks. Lisaks sellele panid kohalikud võimured ja ka Taagepera 7-kl. Kooli juhatajaks. 1945. a. veebruaris toodi Ain Eenmaa üle koolijuhatajaks Valgasse, kuid peagi ta arreteeriti. Kinni võeti ta küll vale mehe pähe, rakendades Stalini ütlust: „Oleks aga inimene, süü leiame“. Ja nii tuligi Ain Eenmaal vastu võtta sõjatribunali karistus: kümme aastat sunnitööd.

Sunnitöölise tee viis Ain Eenmaa Vorkuta 40. kaevanduse poliitvangide laagrisse. Seal tegi ta rasket kaevuritööd 540 m sügavuses seni, kuni tervis enam tööd teha ei võimaldanud. Ta viidi sama laagri nn. sanitaarlinnakusse, kust vabastati „mahaakteerituna“ 1955. a. ning saadeti kahe kargu ja saatjatega Eestisse, Tartusse. Kõik need kümme sunnitööaastat jagas Ain Eenmaa tröösti ja lootust kaasvangidele. Tema sõnadest toetust saanud kaaslased jõudsid usu abil kergemini taluda kannatusi.

Eestis võitlesid Ain Eenmaa ellujäämise nimel mitu kuud Tartu Maarjamõisa haigla arstid. Võit jäi elule. Kui tervis juba liikuda lubas, määrati ta Häädemeeste kogudusse pastoriks. Ühtlasi oli ta õpetaja veel Tahkuranna ja Treimanni koguduses. Häädemeeste kirikule tehti tema ametisoleku aastatel põhjalik remont, kiriku tornile paigaldati raudrist.

1964. a. määrati Ain Eenmaa Juuru kiriku pastoriks. Ka seal tehti tema eestvedamisel kirikule uus torn, mis sai esimesena Eestis metallisõrestiku.

1974. a. määrati Ain Eenmaa Simuna kiriku pastoriks. Simuna kirik oli siis väga viletsas seisus. 1951. a. suvel põles maha Simuna endine kõrtsihoone. Tuulise ilmaga kandus tuli kiriku tornikiivriale. Ka osa kiriku katusest läks tuleroaks. Tulelahju kustutamist raskendas tollase Väike-Maarja rajooni ühe kõrge ametniku keeld kirikut kui usuasutust kustutada. Simuna kiriku torni säilinud kiviosa kaeti madala katusega, põlenud katus remonditi. Ain Eenmaa ametisse tulles tehti kirikule nii sise- kui ka välisremont, korrastati kiriku ümbrus. 1985. a. Simuna kiriku torn taastati.

Ain Eenmaa töötab veel tänagi pastorina Simuna kirikus. Lisaks oma põhitööle on ta aktiivselt osa võtnud nn. teisest ärkamisajast Eestis. Ta on osalenud Rahvarindes, Muinsuskaitse Seltsis. Veel praegugi on ta tegev Avanduse valla volikogus. Eesti praegune poliitiline elu on tema tähelepanu keskpunktis. Talle nagu paljudele meist, teeb sügavat muret meie poliitikutel tigidus üksteise vastu. Meil kunagistel sunnitööaastatel sellist viha oma kaasmaalaste vastu küll ei olnud, ehkki ka siis leidis erimeelsusi.

Ain Eenmaa pikkade tööaastate saavutused ei oleks teoks saanud ilma energilise pastoriproua Benita Eenmaata. Eesti Vabariigi 75. aastapäeva tähistamisel autasustas peaminister Ain Eenmaad mälestusmedaliga. Ain Eenmaa kohta kehtib ütlus: „Kellele Jumal on palju andnud, sellelt ta ka palju nõuab.“

Eldor Traks

* Enno Kapstase foto on Simuna kiriku torni taastamise ajast.